

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. IX. Qua ratione obligemur ad eliciendum actum spei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

D V B I V M IX.

Quaratione obligemur ad eliciendum actum spei?

112 **S**atis inter omnes constat, nos aliquando obligari ad eliciendum actum spei, quia Scriptura hoc multis locis aperte innuit: nam
 1. Tim. 6. Apostolus 1. ad Timoth. 6. ait: *Diuitibus huius sæculi præcipe non sublimis sapere, neque sperare in incerto diuitiarum, sed in Deo vivo.* Hinc 1. Paralip. 10. in fine, inter cetera peccata ob quæ Saul fuit à Deo reprobatus, numeratur illud quod non sperauerit in Domino. & Sapientia 2. v. 22. inter cetera obijcitur impijs quod non sperauerint mercedem iustitiæ.

Ratio horum est, quia spes est medium omnino necessarium ad vitam rectè instituendam: nam spectata nostra fragilitate & inclinatione in amorem proprium, moraliter & secundum humanum agendi modum fieri nequit, ut sine vlla spe mercedis siue boni à Deo adipiscendi seridè & constanter proponamus cum tantis difficultatibus virtutem sequi, & peccata omnia fugere. Et quauis ex singulari Dei auxilio fieri possit, ut quis sine vllò respectu ad bonum proprium purè ex Dei amore eiusmodi propositum firmiter concipiat; tamen illud extraordinarium est, nec tale auxilium nisi fortè rarissimè datur, præsertim ijs qui in via Dei non sunt valdè perfecti. Hinc Sapientia 1. v. 27. & 28. dicitur: *Timor Domini expellit peccatum, nam qui sine timore est non poterit iustificari.* Timor autem & spes ab eodem habitu proficiuntur, ut infra ostendam. & ille nisi ad sit spes euadendi malum impendens, & adipiscendi bonum quod timeamus amittere, nullam habet vim nos excitandi ad virtutem.

Tota difficultas est, quibus temporibus obligemur elicere actum spei. Qua de re varij variè sentiunt, ut videre est apud Lorcam 2. 2. sect. 2. disput. 18. quorum opinionibus breuitatis causa omisissis, paucis rem expediam, quia in re ipsa non est tanta difficultas, aut si quæ sit facile explicabitur ex ijs quæ infra disput. 24. dub. 3. dicam de tempore, quo obligamur elicere actum caritatis.

114 **CONCLUSIO.** Tenemur elicere actum spei, quando peruenimus ad vsum rationis, non quidem primo omnino instanti, aut etiam exiguo tempore hunc proximè sequente (hoc enim sine fundamento assereretur, ut facile patebit ex dicendis disput. 24. dub. 3.) sed ita ut illum tunc non valdè diu differamus, postquam habemus sufficientem ad hoc ipsius Dei, eiusque prouidentia, ac reisperanda cognitionem, sine qua eiusmodi actum nequimus elicere. Maxime autem tales hæc obligatio tunc vrget, quando ijs occurrit seria cogitatio circa finem, quem debent sibi totius vitæ proponere, sua omnia in eum dirigendo. Ratio huius est, quia, ut ostendi num. 113. vix fieri potest ut quis concipiat serium ac constans propositum bene viuendi, nisi eiusmodi spem concipiat. Clarum autem est, nos in tali tempore ac circumstan-

tij teneri concipere propositum bene viuendi, quia aliàs fieri nequit, ut de facto bene viuamus.

Ex quo ulterius sequitur, nos sæpius per vitam teneri actum spei elicere, quoties nimirum tenemur elicere eiusmodi propositum, præsertim si tunc non habeamus actualem caritatem. Patet etiam ex loco supra citato ex Ecclesiastico, qui docet nos sine timore (& eadem est ratio spei) non posse iustificari, id est in iustitia, ac sine peccato perseverare, ut patet ex priore ipsius ibidem dicto. Quoties autem hoc præceptum præsertim sub mortali obliget, non potest certa assignari regula, & in diuersis potest sæpius aut rarius obligare, prout magis vel minus indigent frequentatione eiusmodi propositi, ut à peccatis abstineant.

Præterea ad actum spei obligamur, quoties obligamur elicere attritionem aut contritionem, quia aut vix aut fortè etiam nullo modo sine singulari omnino & extraordinario Dei concursu fieri potest, ut eos actus eliciamus sine spe reconciliationis cum Deo. Hinc etiam, quia quoties suscipimus Sacramentum Pœnitentiæ debemus habere intentionem reconciliandi nos Deo, debemus etiam necessariò elicere actum spei.

Item hæc obligatio vrget quoties tenemur, aut etiam sponte volumus aliquid ad salutem pertinens à Deo petere, quia hoc nequimus debite facere sine spe id obtinendi. Demum hæc obligatio maximè vrget in fine vitæ, cum ob tentationes tunc ingruentes, tum etiam quia tunc maximè debemus intentionem ed dirigere, quod nobis migrandum est.

APPENDIX AD DVBIUM IX.

Circa quasdam difficultates hic disputari solitas.

Disputant alij hæc præterea. Primò, vtrum actus spei sit supernaturalis in substantia, & eius habitus infusus. Sed hac de re satis dixi disput. 4. dub. 3. & disput. 6. dub. 1. vbi ostendi, ad vtrumque esse affirmatiue respondendum. Item vtrum actus in sua substantia naturalis verari possit circa idem obiectum formale cum spe in substantia supernaturali. Sed disput. 5. dub. 1. ostendi id fieri posse. Tertio, vtrum actus spei sit necessariò honestus: an verò ex circumstantia aut malo sine vitari possit. Sed huius est facilis solutio ex dictis disput. 3. dub. 8. & 9. vbi ostendi actum voluntatis ex obiecto formali bonum non posse vitari ex circumstantijs aut sine extrinseco: nec eundem actum voluntatis posse esse modò bonum, modò malum, nisi varietur eius obiectum formale, & species physica. Ex quibus sequitur, actum spei theologicæ necessariò esse bonum, nec posse vitari.

Dices, Possum desiderare Deo frui ob malum finem, aut ad eius fruitionem peruenire per mala media: ergo spes poterit vitari. Respondeo, quidquid sit de antecedente, nego consequentiam; quia in vtroque casu mutabitur obiectum formale spei. De priore per se patet, quia tunc malus

115
116
117
118
119

Actus spei est supernaturalis, eiusque habitus infusus.

Actus spei est necessariò honestus.